

Memoria dignus!

PAIROLI, Miquel.

El manuscrit de Virgili.

Ed. La Magrana (Les Ales Esteses, 166).

Barcelona, 2004.

250 pàgines.

Nota: Lamentem profundament no tenir entre nosaltres Berta Canonici, ¿qui si no podria interpretar amb tots els matisos possibles, fins i tot amb comentaris d'alta volada, l'últim testimoni literari del desaparegut Reinald Virgili? De ben segur que ningú igualaria la fina intuïció de la malaurada mecenes, la rica empresària d'origen jueu que va mantenir amb Virgili el pacte fàustic de rebre, a canvi de grans sumes de diners, els manuscrits originals de les seves novel·les per esdevenir-ne l'única lectora. Peces de museu que van romandre en secret, només per al seu gaudi personal, com un quadre del genial pintor figurenc penjat en el despatx d'algun avar col·leccionista. Però com dèiem, la seva opinió ens és del tot impossible, ens va deixar anys després de la mort del gran escriptor, i per tant ens haurem de conformar amb una breu aproximació de l'ingenu sotasignat.

Miquel Pairoli (Quart, 1955), periodista i escriptor, és qui ha pogut recollir finalment la novel·la pòstuma i, fins i tot, reconstruir la història secreta de Virgili, la del fill rebutjat i de l'esposa estimada en la llunyania. El llibre que arriba avui a les mans del lector contemporani, més de mig segle després de la seva redacció, aconsegueix tancar el cercle vital del nostre Reinald. Es tracta del testament literari de Virgili, l'últim testimoni de la seva grandesa literària, acompanyat de la recerca dels orígens que duu a terme el fill oblidat per tal de recuperar la veritable història del seu pare, per poder, en definitiva, reconstruir el seu passat.

Al llarg de la novel·la naveguem entre els dubtes creatius del geni literari, ens endinsem en el complex art de l'escriptura, contemplem les vicissituds que viu l'actor per donar forma a la seva obra i com aquesta deixa un buit de dolor irrecuperable quan passa a mans de l'única compradora, Berta Canonici. Coneixem, per veu del mateix Reinald, com crea, pateix i també com es destrueix a

partir de les novel·les, filles d'ell mateix que reflecteixen el seu procés vital, des de l'eclosió d'un geni fins a la mort d'un dement, passant per la plenitud creativa d'un escriptor condemnat a la seva passió.

Reinald Virgili va morir sense res, sense haver conegut l'amor i abandonant tots aquells que l'estimaren. Va ser un home convertit en símbol d'una època, uns anys de plenitud entre guerres que s'extingiren amb l'arribada de la barbàrie. Virgili va esdevenir un autor oblidat, però, gràcies a Miquel Pairoli, el lector podrà gaudir d'un escriptor digne de memòria, memorable.

Albert Carol Bruguera

